

vergadering **C202**
zittingsjaar 2022-2023

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand en
Dierenwelzijn

van 19 april 2023

(Een aantal sprekers namen mogelijk deel via videoconferentie.)

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Chris Steenwegen aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het overlegplatform voor de luchthaven van Zaventem – 1920 (2022-2023)	3
VRAAG OM UITLEG van Inez De Coninck aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de organisatie van De Gordel editie 2023 en de aankondiging van het trailparcours – 2149 (2022-2023)	7
VRAAG OM UITLEG van Sofie Joosen aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de uitfasering van kooisystemen in de pluimveesector – 2150 (2022-2023)	10
VRAAG OM UITLEG van Meyrem Almaci aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het advies van de European Food Safety Authority inzake het niet afzonderen van kalveren – 2169 (2022-2023)	
VRAAG OM UITLEG van Sofie Joosen aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de aanbevelingen van de European Food Safety Authority inzake het dierenwelzijn bij kalveren – 2254 (2022-2023)	13

VRAAG OM UITLEG van Chris Steenwegen aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het overlegplatform voor de luchthaven van Zaventem – 1920 (2022-2023)

Voorzitter: mevrouw Els Ampe

De voorzitter: De heer Steenwegen heeft het woord.

Chris Steenwegen (Groen): Een uitspraak van de Nederlandstalige Rechtbank van eerste aanleg van Brussel van 30 mei 2018 legde de oprichting van een overlegplatform voor de geluidshinder, veroorzaakt door de activiteiten van de luchthaven Brussel-Nationaal, op. Het platform bestaat onder meer uit vertegenwoordigers van bewonersverenigingen, de betrokken gemeenten, de vakbonden en de werkgeversorganisaties. Ook de drie gewestelijke regeringen zijn vertegenwoordigd.

Het platform volgt de werkwijze zoals opgenomen in de Europese verordening inzake de vaststelling van regels en procedures voor de invoering van geluidsgereleerde exploitatiebeperkingen op luchthavens. In eerste instantie moeten drie soorten maatregelen worden geanalyseerd: het voorzienbare effect van geluidsvermindering aan de bron van het luchtverkeerslawaai, de planning en het beheer van het grondgebruik en de operationele procedures voor geluidsvermindering.

Dit thema is al eerder in deze commissie ter sprake gekomen en op een eerdere vraag antwoordde u dat Vlaanderen zich constructief blijft opstellen in het overleg met de andere deelstaten. U verwees daarbij naar het officieel standpunt dat de Vlaamse Regering heeft ingenomen ten aanzien van minister Gilkinet inzake de ENVISA en dat Vlaanderen via zijn advocaten aan de rechtbank gevraagd heeft om de zaak weer op te roepen. Met een schrijven van 9 december 2022 heeft de Vlaamse Regering minister Gilkinet daarvan formeel in kennis gesteld.

Een juridische procedure activeren is toch wel een enge invulling van wat we een constructief overleg zouden kunnen noemen. Tegenover die assertieve houding van Vlaanderen via een juridische procedure, staat spijtig genoeg het gedrag op dat overleg dat vooral wijst op obstructie in plaats van bereidwilligheid tot samenwerking. Ik geef een voorbeeld: ter voorbereiding van de bijeenkomst van het platform op 19 januari, werd zowel aan de gewesten als aan de Federale Regering gevraagd een toelichting te geven bij de maatregelen die worden genomen om de geluidsoverlast van het vliegverkeer te beperken. Al die overheden zijn daarop ingegaan en gaven een presentatie, maar spijtig genoeg was er geen presentatie van de Vlaamse overheid.

Ik heb maar één vraag: Waarom was er geen presentatie van het Vlaamse Gewest op de bijeenkomst van het overlegplatform? Welke argumenten of afwegingen waren hierbij bepalend?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Wij proberen daar maximaal mogelijk een constructieve houding aan te nemen, al is dat niet makkelijk en maken ze het ons, wat dat betreft, niet makkelijk om daar constructief te blijven meewerken aan dat platform. Ik zal dat zo dadelijk ook nader toelichten. Maar het is wel zo dat wij onmiskenbaar dachten de belangen van Vlaanderen en vooral van Vlaams-Brabant in deze te verdedigen. Iemand moet het doen. En daar zijn wij wel een beetje op onszelf aangewezen.

Het is inderdaad zo dat federaal minister Gilkinet heeft uitgenodigd om op het platform een toelichting te geven bij de gewestelijke maatregelen die passen binnen de zogenoemde tweede pijler van de 'evenwichtige aanpak' in het kader van

de Europese verordening. Die evenwichtige aanpak steunt op vier pijlers van lawaai-beheersing, waarvan er een handelt over de ruimtelijke ordening en beheer, en die dus betrekking heeft op maatregelen die passen in onze bevoegdheden. Het Vlaamse Gewest is in dat verband door minister Gilkinet gevraagd om die bepalingen uit de milieuvergunning, de evaluatie van de geluidsoverlast en het actieplan voor de luchthaven Brussel-Nationaal, voor te stellen.

Wij hebben als Vlaamse Regering en bij monde van een brief, ook van de minister-president, geantwoord dat we graag ingaan op die uitnodiging om die maatregelen toe te lichten, maar natuurlijk wel op grond van enkele voorwaarden, die nochtans heel basic en eenvoudig lijken. We vragen namelijk, samen met veel andere partijen die aanwezig zijn op dat platform, dat er eindelijk eens een huishoudelijk reglement wordt aangenomen. Want dat platform functioneert zonder voorafgaandelijke afspraken over welke beslissingen al dan niet op welke manier genomen kunnen worden. Men heeft de indruk dat men deel uitmaakt van een soort praatbarak, maar waarbij het volledig onduidelijk is wat het statuut van de besprekingen is.

Ik denk dat het feit dat men geen enkele respons krijgt op de vraag naar de vastlegging van zulk inhoudelijk of huishoudelijk reglement, het wantrouwen voedt. Die vraag wordt gewoon genegeerd. En u kunt begrijpen dat dat enig wantrouwen voedt. Er zijn dus nog steeds onduidelikheden over de wijze van beslissen, over de adviezen vanuit dat platform en dat creëert dus dat wantrouwen, want aanvankelijk was heel duidelijk vooropgesteld dat er enkel bij unanimiteit zou worden beslist, maar dat wil men niet bevestigen. Dus opnieuw: voeding van enig wantrouwen.

Een tweede voorwaarde is het verzekeren van een meer evenwichtige vertegenwoordiging van de Vlaamse steden en gemeenten. Al van bij de eerste bijeenkomst hebben we gevraagd dat er rekening wordt gehouden met de specifieke problematiek van het grondgeluid, met impact op de gemeenten waarbinnen het luchthaventerrein is gelegen, maar ook op de nabijgelegen gemeenten, waar bronnen van grondgeluid een aanwijsbare impact hebben. Het lijkt dan ook de logica zelve dat men voorziet in een extra zone waarin minstens de vier luchthavengemeenten, namelijk Steenokkerzeel, Machelen, Zaventem en Kortenberg vertegenwoordigd zijn.

Vanuit de Vlaamse Regering zijn we van oordeel dat de werking van het platform dus eerst dringend op punt moet gesteld worden, zodat we goed weten waaraan en waaraf. Dat we goede afspraken maken, want die maken goede vrienden. Dat we goed weten binnen welk kader het een en ander besproken kan worden, met welke machtiging en met welk huishoudelijk reglement.

Wij staan niet alleen met die kritiek. Ook een aantal burgemeesters, van onder andere Steenokkerzeel en Wemmel, de werkgeversorganisaties, de luchtvaartsector en de actiecomités hebben vorige maand ook hun ongenoegen geuit. Dus het is niet zo dat wij daar alleen staan. Men heeft daar ook rechtstreeks de Federale Regering gevat met betrekking tot het ongenoegen over de gang van zaken op het platform. Zij wijzen onder andere ook op het gebrek aan een evenwichtige vertegenwoordiging en het ontbreken van een huishoudelijk reglement. Men heeft dat ook bij brief kenbaar gemaakt.

Niets belet dat we in de toekomst nog een toelichting geven op het platform. Wij stellen gewoon twee heel eenvoudige voorwaarden waaraan men ook even eenvoudig tegemoet kan komen. Maar als wij willen dat onze belangen van Vlaanderen en bij uitstek die van Vlaams-Brabant gevrijwaard worden, dan is het toch de logica zelve, dat aan die voorwaarden voorafgaandelijk tegemoet wordt gekomen.

De voorzitter: De heer Steenwegen heeft het woord.

Chris Steenwegen (Groen): We kunnen hier natuurlijk nog een tijdje een welles-nietesdiscussie voeren over die vertegenwoordiging van die gemeenten en over

dat huishoudelijk reglement. Als ik me niet vergis, zijn er nu zeven vergaderingen van het overlegplatform geweest. Dus zeven vergaderingen lang gaat het daarover. Wenst u in dat overleg ook geen engagement te nemen? Het Vlaamse Gewest onthoudt zich daar van elke commentaar, komt daar niet tussen en is daar alleen aanwezig. U engageert zich dus totaal niet in het overleg. Het platform is – dat weet u ook – geen beslissingsorgaan. Dat is een adviesorgaan, daar worden geen beslissingen genomen en dat verleent alleen maar adviezen. U zegt dat dat alleen in consensus kan. U weet net zo goed als ik dat er in dat overleg heel wat mensen aan tafel zitten met zeer verschillende belangen, ook al die actiegroepen die verschillende regio's vertegenwoordigen, en dat een consensus dus bijna niet mogelijk is. De afspraak is dat men een advies maakt en dat minderheidsstandpunten opgenomen kunnen worden, zodanig dat het duidelijk is wat de standpunten zijn van de mensen rond tafel.

Ik denk dus dat er door veel van de partijen rond de tafel wel wordt gewerkt en dat die partijen zich wel engageren. Bijvoorbeeld de aanwezige Vlaamse gemeenten engageren zich wel in dat debat, omdat die het belangrijk vinden dat hun belangen ook aan bod komen. En doordat u zich niet engageert in dat debat, laat u eigenlijk iedereen in Vlaanderen in de steek. Dus die eindeloze discussie is misschien een beetje een manier om het debat ten gronde niet te moeten voeren. Want wat we echt nodig hebben, is dat gesprek over hoe we de toekomst van de luchthaven kunnen matchen met de gezondheid en leefbaarheid van die vele omwonenden. Als u vindt dat het niet goed loopt, dan stel ik u in dat verband toch nog eens de vraag: wat zijn de concrete initiatieven die u als vertegenwoordiger al genomen hebt in de schoot van het overleg? Welke voorstellen hebt u zelf al gedaan ter verbetering van de methodiek? Welke voorstellen gaat u nog doen of hebt u reeds gedaan, rond de inhoud van het dossier van de luchthaven? Want daar gaat het uiteindelijk over.

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Minister, ik kom namens onze fractie ook graag tussen op deze vraag. Het overlegplatform voor de luchthaven is dikwijls voer voor vragen in dit huis. Het kwam gisteren ook nog aan bod, collega Steenwegen, in de commissie Leefmilieu.

U gebruikte het woord praatbarak, minister. Ik vind dat u volledig gelijk hebt. De Federale Regering moet dat orgaan oprichten naar aanleiding van een vonnis. En wat doet ze? Ze maakt de vertegenwoordiging daarin niet evenwichtig. Er zijn geen afspraken. Er is geen huishoudelijk reglement. Wat stellen we nu vast, zoveel tijd later? De meeste mensen haken af, ook werkgeversorganisaties, ook vanuit de luchthavengemeenschap. De omliggende gemeenten zijn gewoon niet vertegenwoordigd. Dat is iets dat absoluut niet kan. We hebben dat vanuit Vlaanderen ook aangekaart. Ik kan u dus alleen maar gelijk geven.

Ik vraag me zelfs af of het bewust of onbewust gedaan is om dat overlegorgaan, dat zogezegd dé oplossing moest worden, opgelegd door een rechtbank, zo in de soep te laten draaien. Misschien zullen we het antwoord nooit kennen, maar het is zeker dat we uit dat overlegorgaan geen oplossing moeten verwachten.

De studie van Envisa voorziet in zeven van de negen scenario's dat de lasten naar Vlaanderen verschuiven. Ik denk dat wij hier vanuit Vlaanderen de belangen van Vlaanderen moeten verdedigen, zoals u zelf ook zei. Het is dan ook goed dat Vlaanderen naar de rechtbank is getrokken en een juridische procedure heeft aangespannen. We stellen vast dat minister Gilkinet in zijn laatste beleidsnota de studie van Envisa toch als afgerond beschouwt, terwijl hij heel duidelijk weet dat er grote bezorgdheden en opmerkingen zijn en dat wij vanuit Vlaanderen absoluut niet akkoord kunnen gaan met die studie, die de lasten naar Vlaanderen verschuift.

Minister, hoever staat het met de juridische procedure die is aangespannen vanuit Vlaanderen over de studie van Envisa?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Mijnheer Steenwegen, ik weet niet aan welke zijde u staat, maar ik sta aan de zijde van Vlaanderen en van Vlaams-Brabant. Wij verdedigen op dat platform de belangen van Vlaanderen en van Vlaams-Brabant. En het is evident dat wij daar een constructieve en gezond assertieve houding aannemen. Dat wil dus zeggen dat wij ook steeds herinneren aan de afspraken en beloftes die van in het begin gemaakt zijn, namelijk dat wanneer er beslissingen worden genomen, zelfs over een advies, dat enkel bij unanimititeit kan gebeuren. Want anders worden we daar gewoon weggestemd. Dat is misschien de intentie van sommigen, om dan vervolgens dat advies te gaan gebruiken om te zeggen dat alle procedures van overleg gerespecteerd zijn, dat er een beslissing genomen is en dat het advies duidelijk is. Dat is natuurlijk het spel dat sommigen willen spelen, en waaraan u blijkbaar ook wilt meewerken. Meer dan dat, u wilt dat wij daar als Vlaamse Regering ook nog eens hand- en spandiensten aan zouden verlenen, tegen de belangen van Vlaams-Brabant in. Wel, dat zal niet zijn.

Wij vragen gewoon dat twee essentiële voorwaarden worden gerespecteerd. Als je een platform of orgaan opricht, start je met de goedkeuring van een huishoudelijk reglement, zodat je ten minste weet op grond van welke afspraken en regels er wordt gewerkt. Maar zelfs dat is te veel. En ja, dan is er enig wantrouwen. Dat wantrouwen valt eenvoudig weg te nemen door tegemoet te komen aan de twee voorwaarden die wij vooropstellen, en wij niet alleen. Want u kunt vanuit uw politieke houding natuurlijk de Vlaamse Regering in het vizier nemen, maar wij staan daar als Vlaamse Regering helemaal niet alleen. Met diverse actiegroepen, met het bedrijfsleven, met de werkgevers, met de werknemers en hun organisaties staan wij aan één kant. Dat is aan de Vlaamse kant, aan de kant van Vlaams-Brabant. Ik zou hopen dat u die positie onderschrijft als vertegenwoordiger van het Vlaams Parlement en van een Vlaamse partij.

Wil dat zeggen dat wij absoluut niet meewerken, zoals in het beeld dat u tracht te schetsen? Dat is absoluut niet waar. Wij zijn net heel concreet tussengekomen op het platform met betrekking tot de Envisa-studie. Ook daar hebben wij alternatieve voorstellen op tafel gelegd. Daar is in de verste verte geen rekening mee gehouden. De constructieve houding die wij wel degelijk aan de dag leggen, wordt dus niet bepaald beantwoord met eenzelfde esprit en houding aan de andere kant van de onderhandelingstafel.

Het is inderdaad zo dat er in de Envisa-studie scenario's naar voren worden geschoven die grosso modo voorzien in een verschuiving of concentratie van de geluids-overlast naar het Vlaamse Gewest. Bijna al die scenario's die naar voren worden geschoven, hebben maar één finaliteit, namelijk concentratie boven het Vlaamse Gewest. Dan is het toch de evidentie zelve dat wij ons daartegen verzetten, omdat dat de belangen van onze inwoners ernstig schaadt? Wij zijn als Vlaamse Regering van oordeel dat die concentratiescenario's niet gerechtvaardigd kunnen worden vanuit het oogpunt van het gelijkheidsbeginsel. Ook onze uitdrukkelijke vraag om rekening te houden met het vonnis van de Nederlandstalige rechtbank dat gevelde is, heeft men genegeerd. Daarom ook zijn wij inderdaad naar de rechtbank getrokken om de studie ten gronde te betwisten en om te vermijden dat de Federale Regering, of alleszins de federale minister Gilkinet, u welbekend, die studie zou aangrijpen om er beleidsmaatregelen op te baseren en die te rechtvaardigen.

Inmiddels is er in het kader van de procedure ook een conclusiekalender afgesproken, waarbij wij als Vlaamse Gewest tegen 17 mei moeten concluderen. In samenspraak

met onze advocaten en administraties zullen wij de gegrondheid van die studies betwisten.

Trouwens, als u dan toch een onverdachte bron wilt gebruiken, kunnen we bijvoorbeeld verwijzen naar de federale ombudsman, die wel degelijk heeft bevestigd dat de kritiek van Vlaanderen op die Envisa-studie en de concentratiescenario's die naar voren worden geschoven, terecht is. Er wordt opnieuw aanbevolen het vliegverkeer te concentreren door over de Ring te vliegen, maar zonder enige staving, zonder enige grond. Wij zien ons dus genoodzaakt om daar procedureel en juridisch tussen te komen.

Om terug te keren naar de grond van de zaak, wat betreft het platform, de afwezigheid van voorafgaande afspraken, van een huishoudelijk reglement en het wantrouwen dat gevoed wordt: kijk naar het aanwezigheidspercentage, dat is onder tussen al gezakt naar 60 procent of zo van het aantal betrokken partijen. Het is nochtans heel eenvoudig om alle wantrouwen weg te nemen door gewoon een huishoudelijk reglement ter bespreking voor te leggen.

De voorzitter: De heer Steenwegen heeft het woord.

Chris Steenwegen (Groen): Minister, het spijt me, maar de Vlaamse Regering speelt hier spelletjes. Iedereen in dat platform die ik contacteer en waar ik mee spreek, voelt dat zo aan. U staat hier op één lijn met Brussels Airport Company en met het Vlaams netwerk van ondernemingen (Voka). De werkgevers, Brussels Airport Company en het Vlaamse Gewest trekken hier aan één zeel. Dat is het belang dat u verdedigt. Het belang van Brussels Airport Company en het belang van Voka, dat verdedigt u. Maar de omwonenden, die dagelijks last hebben, 10.000 mensen die dagelijks last hebben van de overvluchten, die laat u gewoon in de steek door u niet te engageren in het gesprek. *(Opmerkingen van minister Ben Weyts)*

Sorry, ik ben aan het woord. Door u niet te engageren in het gesprek! Die laat u gewoon in de steek! Het is op dat punt dat de mensen van de Vlaamse Regering verwachten dat zij een bijdrage levert door mee in gesprek te gaan, mee in overleg te gaan en samen te zoeken naar oplossingen, want die kunt u zelf niet vinden. Er moet worden samengewerkt. Er zijn te veel partijen betrokken, de bevoegdheden zijn verdeeld, het zal dus toch altijd moeten door in overleg te gaan. Ik roep u nogmaals op: neem nu een engagement in dat overleg. Ik zeg niet dat dat overleg perfect is, daar zijn zeker verbeteringen mogelijk. Maar ga dan in gesprek, probeer constructief te zijn en doe niet zoals vandaag: spelletjes spelen om het debat ten gronde niet te moeten voeren en al die mensen in Vlaams-Brabant in de steek te laten die u zou moeten vertegenwoordigen. Dat is een heel pijnlijke zaak.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Inez De Coninck aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de organisatie van De Gordel editie 2023 en de aankondiging van het trailparcours – 2149 (2022-2023)

Voorzitter: mevrouw Els Ampe

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Minister, De Gordel ligt me na aan het hart en ik stel hierover dan ook jaarlijks enkele vragen. We hebben ondertussen gezien dat ook voor deze editie traditiegetrouw het groene en Vlaamse karakter van de Vlaamse Rand in de kijker wordt gezet. Dat is een boodschap die actueel blijft en niet genoeg benadrukt kan worden. Dit jaar vindt het evenement plaats op 3 september. Deze

keer is er geen focusgemeente maar een focusregio gedragen door de verschillende gemeenten van de Druivenstreek. In Overijse komt er een evenementenlocatie die dient als een soort trekpleister, maar ook in Hoeilaart, Huldenberg, Bertem en Tervuren zal er animatie zijn.

Sinds de coronapandemie wordt voor elke Gordeldeelnemer een extra boom geplant in de Vlaamse Rand. De Gordel wil zo het groene karakter van de regio versterken. Zo zijn er dankzij de eerdere edities al ruim 22.500 bomen bij gekomen. Ook bij deze editie wordt de bomenplantactie 'De Vlaamse Rand boomt' verdergezet. Dat blijkt een groot succes aangezien u de doelstelling van 100.000 nieuwe bomen in de Vlaamse Rand hebt verdubbeld. Deze versterking van het groene karakter van onze regio kan ik enkel aanmoedigen en toejuichen.

Een nieuwigheid dit jaar is het trailparcours van wel 20 kilometer dat avontuurlijke lopers over onverharde paden door de hele Druivenstreek loodst. Daarnaast zijn er de klassieke gekende wandel- en fietstochten, de klassieke gordel van 100 kilometer, en er is ook een route van 125 kilometer en een gravelparcours. Met andere woorden, iedereen kan deelnemen aan de gordel op zijn of haar eigen niveau. Zoals elk jaar zien we in uw beleid dat er toch ingezet wordt op nieuwe acties en vernieuwing voor dit evenement. Ik denk dat het een evenement is dat we toejuichen omdat we op die manier het Vlaamse en groene karakter van onze regio op die bepaalde dag uitdragen.

Ik heb dan ook volgende vragen voor u, minister.

Kunt u meer informatie geven over de editie van dit jaar? Welke nieuwigheden worden er nog aangebracht?

Op welke manier zult u ook aandacht hebben voor het Vlaamse karakter van onze Rand en dit ook in de activiteiten centraal stellen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Met De Gordel trachten we natuurlijk altijd een combinatie tot stand te brengen tussen vertrouwde concepten en nieuwe recepten. De kernboodschap is dat het geen sportieve happening is zoals je er dertien in een dozijn vindt, maar een met een duidelijke boodschap, namelijk de versterking van het Vlaamse én groene karakter van die Vlaamse Rand en dat op een sportieve, gezellige en feestelijke manier.

Dat zijn de vaste ingrediënten waaraan we altijd wat nieuwigheden proberen toe te voegen, wat soms zoeken is naar creativiteit en originaliteit. Wat zijn de nieuwe elementen? Ten eerste werken we niet met één focusgemeente. Naast Huizingen en het Provinciaal Domein werken we ook met een focusregio met een bundeling van de krachten van maar liefst vijf gemeenten: Overijse, Tervuren, Hoeilaart, Bertem en Huldenberg. Zij hebben daarbij zelf ook wat afspraken gemaakt maar het focuspunt ligt in Kamp Kwadraat in Overijse. Daarnaast is er als nieuwigheid een Gordeltrail waarbij we gebruik maken van de grote troeven die we daar hebben: holle wegen, beken, heuvels, de kuitenbijters die onze regio eigen zijn, in dat gebied nog eens aangevuld met de bossen en serres die zo typerend zijn voor de Druivenstreek. Dit parcours is niet zo toegankelijk voor gewone fietsers of lopers, vandaar dat een trailparcours in deze streek een absolute meerwaarde biedt. Trailparcours zijn momenteel ook populair bij fietsers en lopers.

Nieuw dit jaar is ook een aanbod naar cursisten Nederlands als tweede taal en anderstalige kinderen en jongeren die school lopen in de Rand. Samen met de vzw Sportopia trachten we anderstaligen via een interactieve wandeling met gebruik van een app te stimuleren om het Nederlands te oefenen. Zo trachten we hen maximaal te bereiken met de ambitie om het Nederlandstalige karakter van onze

regio te versterken. Cursisten, leerlingen en hun gezinnen zullen via de onderwijsvoorzieningen in de regio worden geïnformeerd rond dat specifieke aanbod.

Naast die nieuwigheden hebben we het klassieke repertoire met naast de Gordelklassieker van 100 kilometer ook de gordelpelotons waarmee we die 100 kilometer gaan overstijgen en naar 125 kilometer gaan. Dus invetten die beentjes! Er is natuurlijk voor elk wat wils met kortere fiets- en wandeltochten. Daarnaast wil ik ook wel verder doen met de ambitie om niet alleen in woord maar ook in daad die Vlaamse Rand actief te gaan vergroenen. Dat wil dus zeggen dat we voor elke deelnemer een boom planten in de groene rand. Dat maakt deel uit van de ambitie om niet 100.000 extra bomen te gaan planten in de Vlaamse Rand, zoals we aanvankelijk voorop gesteld hadden, maar om binnen deze regeerperiode liefst 200.000 bomen te realiseren en dat allemaal op een leuke, feestelijke en sportieve manier.

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Minister, u mag mij alvast verwachten op 3 september. Ik denk dat er een ruim en gevarieerd aanbod is met voor elk wat wils. (*Opmerkingen van minister Weyts*)

Dan zal ik nog wat moeten trainen. U hebt toegelicht hoe we een heel mooi aanbod tijdens deze editie van het Gordelfestival krijgen. Ik denk ook dat de Druivenstreek, de nieuwe focusstreek van dit jaar, een prachtig stukje Vlaamse Rand én de ideale speeltuin voor die sportievelingen is. Wie recent naar de Brabantse Pijl heeft gekeken, moet vaststellen dat er heel wat uitdagingen en stukjes bergop liggen om iedereen een parcours op maat aan te bieden. Ik vind het ook goed dat u inzet op gravelparcours want we zien inderdaad dat dat in de wielwereld een rage wordt. Ook lopers kunnen dat heel erg smaken.

Dit evenement blijft natuurlijk in de eerste plaats de ideale gelegenheid om de toeristische waarde van onze regio in de kijker te zetten en ook onze lokale bevolking de kans te geven om hun eigen achtertuin op een andere manier te beleven. Het is goed dat u specifiek inzet op die nieuwkomers en cursisten Nederlands en dat ze ook zullen worden uitgenodigd om actief deel te nemen. We zien trouwens dat er altijd een aanzienlijk aantal deelnemers voor De Gordel is. Ik denk ook dat de koppeling die u maakt met het bomen planten, 'De Vlaamse Rand boomt', een juiste aanpak is want aandacht voor groen, aandacht voor het versterken van dat groene karakter, is iets dat enorm leeft in onze regio. We willen alle inwoners en alle deelnemers van De Gordel daarbij betrekken en hen doen nadenken over hun eigen inbreng. Door deel te nemen aan De Gordel wordt er voor hen een boom geplant. Dat is een goede manier, waardoor we tot een sterker resultaat komen. U zei al dat u de ambitie hebt kunnen of moeten verdubbelen: 200.000 bomen. Dat is heel goed.

Tot slot is De Gordel altijd nog een feest van de ontvoogdingsstrijd van Vlaanderen en nogmaals het moment om dat te benadrukken en dat aspect toch onder de aandacht te houden, minister. De strijd voor die Vlaamse autonomie is nog altijd niet gestreden en nog steeds wordt, jammer genoeg, onze regio stiefmoederlijk behandeld. We hebben daarnet nog gezien, naar aanleiding van de vraag over de luchtvaart, dat de federale overheid ons op dat vlak gewoonweg benadeelt. Ik denk ook aan de taalpolitiek bij justitie of gerecht in de Vlaamse Rand, waar de strijd nog niet gestreden is. We moeten blijven opkomen voor de belangen van onze Vlamingen. Het slabakkend dossier van een degelijke huisvesting van Halle-Vilvoorde is nog maar eens een voorbeeld van hoe wij in die Vlaamse Rand stiefmoederlijk behandeld worden door het federale niveau.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Iedereen welkom op deze sportieve, open en constructieve happening. Mijnheer Steenwegen, u kunt er samen met de vrienden van Ecolo daadwerkelijk voor zorgen dat het groene karakter van Vlaams-Brabant versterkt wordt. Ze zijn zeer welgekomen. Ik zie aan uw lichaamstaal dat ze er zullen zijn. *(Opmerkingen van Chris Steenwegen)*

Daarop kunnen we rekenen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Sofie Joosen aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de uitfasering van kooisystemen in de pluimveesector – 2150 (2022-2023)

Voorzitter: mevrouw Els Ampe

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Minister, bijna een jaar geleden vroeg ik u naar een stand van zaken wat betreft operationele doelstelling 14 van de Vlaamse beleidsnota Dierenwelzijn, met name het afschaffen van de praktijk van kooikippen.

U ondernam in dit dossier al heel wat. Zo was er een economische impactstudie door het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO), ging u in overleg met de pluimveesector en op Europees niveau bezorgde u aan Europees commissaris voor Gezondheid en Voedselveiligheid Stella Kyriakides, samen met enkele andere lidstaten, een 'position paper' met onder andere de vraag tot uitfasering van het gebruik van kooisystemen voor leghennen.

U zei toen ook dat u tijdens het EU-voorzitterschap van België in de eerste helft van volgend jaar sowieso een initiatief zult nemen om een akkoord te krijgen omtrent het dossier met de andere EU-lidstaten.

Ik heb dan ook de volgende vragen. Welke bijkomende stappen ondernam u de voorbije maanden om tot een uitfasering van kooikippen te komen? Hebt u er een zicht op of er op Europees niveau nog iets beweegt? Zo ja, wat mogen we verwachten? Zult u tijdens het EU-voorzitterschap van België het dossier op de agenda plaatsen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: We hebben het afgelopen jaar ook in dit dossier niet stilgezeten. Enerzijds zijn we in eigen land in overleg met de sector, maar vooral proberen we de druk op Europa te verhogen om te komen tot een Europese regelgeving, wat voor eenieder de beste oplossing zou kunnen zijn. Ik heb inderdaad ook wel enkele bedrijven ter zake bezocht, met diverse alternatieven, zowel bedrijven met kooihuisvesting als bedrijven met alternatieve huisvesting. Dit was een leerrijke ervaring waarbij ik de kans heb gekregen om rechtstreeks met die leghennenhouders in dialoog te gaan over voor- en nadelen van huisvestingssystemen, en ook over de overgang naar alternatieven. Ik snap ook dat dat niet eenvoudig is. Maar het blijft mijn overtuiging dat de alternatieve huisvestingssystemen op het vlak van het welzijn van de dieren de beste garanties bieden voor legkippen, en daarom blijft het ook mijn ambitie om kooihuisvestingssystemen voor legkippen uit te faseren, maar natuurlijk bij voorkeur via een Europese regelgeving. Daarom zetten we daar ook de druk. En we zijn niet alleen. We proberen daar met de leden van de Vughtgroep de druk hoog te houden.

Dat heeft al geresulteerd in de ambitie van de Europese Commissie om dit najaar met vier wetgevende voorstellen te komen, rond, ten eerste, het transport van dieren, ten tweede het slachten en doden van dieren, ten derde de labelling, en, ten vierde, een voorstel dat moet leiden tot een algemeen kader rond het welzijn van landbouwhuisdieren met ook soortspecifieke voorschriften, gekoppeld aan het initiatief 'End the Cage Age', dat op ruime bijval heeft kunnen rekenen. We gaan er ook van uit dat in dat vierde luik ook heel specifiek wordt ingegaan op onze vraag omtrent Europese regelgeving met betrekking tot de uitfasering van kooihuisvestingssystemen voor legkippen.

Deze voorstellen zullen ook besproken worden tijdens ons eigen Europees voorzitterschap. Normaal gezien krijgen we dit najaar – als het even goed gaat – die voorstellen bezorgd. De timing zit wel vrij goed om daarop te kunnen voortbouwen richting ons voorzitterschap, waar wij vanuit Vlaanderen dierenwelzijn voor het eerst op de Europese agenda willen plaatsen, ook met een Europese top op dat vlak, voor het eerst in de geschiedenis. De cadans zit goed. We hopen dat in die Europese voorstellen verregaande voorstellen ten voordele van dierenwelzijn op tafel liggen. Dat zou natuurlijk het meest ideale zijn. In een ander geval zullen we trachten op de Europese top nog een stap verder te kunnen zetten. Maar ik denk dat we vanuit Vlaanderen resoluut trekken aan die kar, en proberen zoveel mogelijk landen mee te krijgen, want alles welbeschouwd, en ook rekening houdend met bezorgdheden van onze Vlaamse landbouwbedrijven – we moeten er niet flauw over doen dat dat voor hen een harde dobber zou zijn –, is het aangewezen om op Europees niveau ter zake initiatieven te kunnen nemen.

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Dank u wel, minister, voor uw antwoord. Het is uiteraard zeer positief dat er nog gewerkt wordt rond dit dossier. Die kooihuisvesting zit sowieso wel in een dalende lijn. In 2017 hadden we nog ongeveer 45 procent van de bedrijven met kooihuisvesting, nu is dat nog ongeveer 24 procent. Ik denk dat dat een goede evolutie is, en ook een bewijs dat het mogelijk moet zijn om die transitie binnen het bedrijf te doen.

Ik vind het positief om te vernemen dat er iets beweegt in Europa, maar zoals vaak is natuurlijk de timing flou en weinig concreet, en dat is een frustratie die we denk ik hier allemaal delen. U hebt gelijk dat we als Vlaanderen binnen Europa aan de kar moeten trekken.

Ik zag daarjuist ook in Belga een communicatie van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn verschijnen, die erop aandringt om de hervorming van de landbouwsector aan te grijpen om ook het dierenwelzijn sterk te verbeteren. Ik denk dat dat een belangrijk punt is. We konden daar ook in lezen dat bijna vier op de vijf vleeskippen voetzoolletsels hebben.

Ik denk dat het welzijn van de landbouwdieren in zijn totaliteit bekeken moet worden. Er zijn al heel wat inspanningen gebeurd. Onder andere de handhaving is heel erg verscherpt. Maar bijkomende stappen zijn nodig. Ik denk dat iedereen dat beseft, en dat kunnen we niet los zien van een Europese context en een Europese markt, die natuurlijk gewoon een realiteit is.

De voorzitter: Mevrouw Almaci heeft het woord.

Meyrem Almaci (Groen): Collega's, dit is een problematiek die me na aan het hart gaat. Wij hebben – in afwachting, omdat we ongeduldig waren – een voorstel van resolutie voor een nieuwe Codex Dierenwelzijn ingediend, waarin we expliciet aandacht vroegen voor de situatie in de intensieve veehouderij, ook voor het uitfaseren van kooikippen. Op dit moment leven in Vlaanderen meer dan 3 miljoen kippen in kooien en ruimten zo groot als een A4'tje, de zogenaamde verrijkte kooien.

Minister, u hebt gelijk. Uiteraard gaat het om een marktproblematiek over heel Europa, en moet Europa dat opnemen. Ik was een beetje verbaasd toen u zei dat u in Europa ging starten met dierenwelzijn. Er is het advies waar de collega net naar verwees, vanuit de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn, dat inderdaad verwijst naar voetzoolletsels van vleeskippen. Er komen nu verschillende adviezen rond dierenwelzijn van Europa. Ik heb straks ook een vraag rond een van hen, rond de kalveren. Dus Europa is wel degelijk bezig, want ze willen tegen de zomer van 2023 – dat is dus straks, bij wijze van spreken – de wetgeving rond dierenwelzijn actualiseren. Dus het momentum is er inderdaad.

Maar het is er ook in eigen land. Op dit moment is in Wallonië al lang beslist dat er geen nieuwe bedrijven meer mogen starten met kooien voor legkippen. De momenteel nog bestaande legsystemen moeten stoppen tegen uiterlijk 2028. En ik heb het hier al een paar keer gezegd: op heel wat vlakken van dierenwelzijn zeggen we in deze commissie dat we voorloper willen zijn en dat we daar absoluut het voortouw in willen nemen, maar worden we in eigen land al voorbijgestoken door de andere regio's.

Ik hoor vaak verwijzen naar die mythische periode van zes maanden van het Europees voorzitterschap. Ik verwacht daar veel van, want de minister heeft de verwachtingen daarvan heel hoog gezet. Maar ondertussen gebeuren er in eigen land zaken die wij als Vlaanderen ook zouden kunnen doen. Ik wil de oproep die vandaag door de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn is gedaan, effectief met betrekking tot het hervormen van de situatie in de intensieve veehouderij, maar ook het feit dat de herziening van de EU-wetgeving volop bezig is, aangrijpen om te vragen om toch te kijken naar dat Waalse model, en sneller uit te faseren.

Want ook als wij het voortouw nemen in eigen land, zet dat mee druk op andere landen in Europa. Dat versterkt het debat. En wij blijven hier precies wachten, om dan te zeggen dat we samen tot een consensus moeten komen. Absoluut, maar soms zijn er ook voortrekkers nodig, en ik mis die rol hier. Dit kunnen wij wel beslissen. Hier kunnen we ook moedig zijn. Het gaat om 3 miljoen kippen in ons eigen Vlaamse gebied, en dat is effectief een economisch belangrijke sector, maar dat mag ons niet weerhouden om op het vlak van dierenwelzijn toch stappen vooruit te zetten, en niet allemaal naar elkaar te kijken.

Wie de eerste stap zet is al duidelijk, dat is Wallonië geweest. Laat ons nu niet achterblijven en eens kijken wat we in tussentijd, in afwachting van Europa, of ter bevordering van het debat in Europa, zelf al kunnen doen. En daarom zou ik toch al een aantal inzichten van de minister willen hebben, want het is niet zo dat er in Europa niets gebeurt. Laat ons de adviezen die er daar zijn, en het advies van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn, nu gebruiken om echt een vliegwieleffect te creëren, en zelf stappen zetten kan daar ook bij helpen. Ik had daar graag uw visie op gehad.

De voorzitter: Mevrouw Sterckx heeft het woord.

Els Sterckx (Vlaams Belang): Ik had nog een bijkomende vraag in verband met het uitfasen van die kooisystemen. Het is een heel goed ding dat we daarmee bezig zijn. Er zijn al heel wat landbouwers die daar effectief in geïnvesteerd hebben, en dan kippen hebben met vrije uitloop. Maar de landbouwers hebben ook al aangekaart dat het probleem bij die kippen met vrije uitloop is, dat er geen bescherming is voor die kippen buiten. Kippen zijn een prooidier. Die willen zich graag in bescherming buiten begeven, wat meestal onder een boom of onder struiken is. Maar dat kunnen de landbouwers niet zomaar buiten aanplanten, omdat dan ook andere vogels in die bomen kunnen terechtkomen, die dan eventueel vogelgriep aan die kippen kunnen doorgeven. Eigenlijk is dat gewoon een afgemaakte weide, zonder dat daar enige beschutting is.

Hebt u daar al eens over nagedacht? Hoe kunnen we dat aanpakken, zodat die kippen sneller uit vrije wil naar buiten gaan? Want als wij zo'n kippenboerderij bezoeken, dan begeven zich heel veel van die kippen binnen, omdat ze zich daar veiliger voelen dan buiten, want daar zijn ze geen prooidier. Wat kunnen we doen om die kippen een veiliger buitengevoel te geven, zonder planten of struiken te moeten aanplanten die eventueel vogelgriep kunnen overbrengen door andere dieren die zich in die struiken bevinden? We moeten er misschien ook eens over nadenken hoe we dat kunnen aanpakken.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Wat dat laatste betreft: de vrije uitloop is geen novum. Er zijn gelukkig heel veel bedrijven in Vlaanderen die met die technieken aan de slag zijn, met succes. Ik denk dat men wel perfect weet welke methodieken ter zake kunnen helpen.

Het is inderdaad zo dat we bij onze ambitie blijven. Als we erin slagen om druk te zetten bij de Europese Commissie, en daar ook een voorstel – algemeen geldend in Europa – kan worden ingevoerd dat zorgt voor een uitfasering van de kooikippen, dan is dat toch het meest preferentiële scenario, in plaats van daar holderdebolder zelf, om toch maar de eerste te kunnen zijn, een alternatief scenario te gaan uitwerken, dat dan vervolgens mogelijk moet worden aangepast in functie van Europese regelgeving. Daarom ook dat ik uitkijk naar wat ter tafel zal komen. Niets belet ons om, wanneer we moeten vaststellen dat Europese voorstellen niet beantwoorden aan onze Vlaamse desiderata inzake dierenwelzijn, met onze codex veel verder te gaan.

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Ik denk dat we wel voorzichtig moeten zijn om Vlaanderen op dit vlak te gaan vergelijken met Wallonië. De sector is in Wallonië veel kleiner. Het gaat daar over tien bedrijven. In Vlaanderen gaat het over meer dan vijftig bedrijven. Dat is maal vijf, dus dat is echt wel een ander gegeven. Dat wilde ik toch eventjes meegeven. We mogen daar niet blind zijn voor een andere economische realiteit. We zitten momenteel ook in een context van hoge eierprijzen en een onzekere periode van de landbouwsector.

Maar ik denk wel dat de tijd rijp is voor een uitfasering. Met de nodige flankerende maatregelen, met redelijke overgangstermijnen, moet die economische impact beheersbaar zijn, en moet dat mogelijk zijn binnen een Europese markt. Dus ik kijk uit naar de evoluties in de komende maanden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Meyrem Almaci aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het advies van de European Food Safety Authority inzake het niet afzonderen van kalveren – 2169 (2022-2023)

VRAAG OM UITLEG van Sofie Joosen aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de aanbevelingen van de European Food Safety Authority inzake het dierenwelzijn bij kalveren – 2254 (2022-2023)

Voorzitter: mevrouw Els Ampe

De voorzitter: Mevrouw Almaci heeft het woord.

Meyrem Almaci (Groen): Zoals ik daarnet ook al heb aangegeven, herziert de Europese Unie tegen de zomer van 2023 haar wetgeving rond dierenwelzijn. In het kader daarvan vroeg ze de Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid (EFSA) om een advies op te stellen rond het welzijn van kalveren.

Dit advies kwam tijdens de paasvakantie binnen en heeft onomwonden gesteld dat kalveren het best bij de moeder blijven. Je zou ook denken dat het een kwestie is van gezond verstand, dat kleintjes bij hun moeder blijven. Zoals verwacht heeft dat ook de nodige wetenschappelijke grond gekregen. Vandaag blijkt in de praktijk dat kalveren meestal meteen na de geboorte weggehaald worden van hun moeder en vervolgens apart opgesloten worden in een hok. Met flink veel stress, isolatie en een onvermogen van de moeder om haar eigen kind te zogen als gevolg.

Om het welzijn van de koe en het kalf te beschermen, raden de opstellers van het advies aan om de jonge dieren minstens één dag bij de moeder te houden, maar het liefst veel langer. Ook raden ze aan om, als de kalveren dan toch gescheiden worden, ze in groepen van twee tot zeven op te delen, en een ruimte te voorzien waar ze kunnen rusten en spelen. EFSA heeft ook een richtoppervlakte meegegeven van 20 vierkante meter per kalf als te voorziene ruimte.

Collega's, net op het moment dat ik deze vragen twee dagen had ingediend, kwamen er op VTM vreselijke beelden met geschopte, geslagen en met de prikstok geprikte kalveren. Dat toont ook een beetje en dat is parallel aan het debat, dat het zo niet verder kan in de intensieve veehouderij. Die dieren bij de veehouderij verdienen een waardige behandeling, en ook het merendeel van diegenen die in de intensieve veehouderij zitten, delen dezelfde doestelling. Maar we moeten een degelijke regelgeving voorzien om dat soort uitwas te voorkomen en we moeten ook rekening houden met die wetenschappelijke adviezen. Vandaar mijn vraag, minister, jammer genoeg parallel met de beelden die we gezien hebben. Zolang winst en snelheid primeren op dierenwelzijn, zullen er mistoestanden blijven komen, en ook zolang de wetenschappelijke adviezen niet geïmplementeerd worden. Mijn vraag is of u op de hoogte bent van dit advies. Hebt u dat goed kunnen door nemen? Gezien de sterke focus op dierenwelzijn, hoe zult u, als bevoegde minister, handelen om te zorgen dat dit ook bij ons in Vlaanderen opvolging krijgt?

Aangezien er vanuit EFSA nog andere adviezen op ons afkomen over het welzijn van melkkoeien, eenden, ganzen en kwartels: op welke manier volgt u die implementatie van deze adviezen op? Hoe gaat dat in zijn werk? Kunt u specifieke toelichting geven over uw rol met betrekking tot de herziening van de EU-wetgeving voor het Europese voorzitterschap? Hoe werken jullie?

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Minister, de Europese Unie zal zeer binnenkort haar wetgeving rond dierenwelzijn herzien. De EU vroeg daarom aan EFSA, de Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid, een wetenschappelijk advies wat betreft het welzijn van kalveren.

EFSA laat weten dat kalveren die een zeer beperkt contact hebben met de moeder – vaak worden ze meteen na de geboorte al gescheiden – meer last hebben van stress, isolatie en moeilijkheden om te zogen. Om het welzijn van de koe en het kalf te beschermen, zou het kalf na de geboorte minstens één dag bij de moeder moeten kunnen blijven en het liefst langer.

Ook wordt er afgeraden om kalveren in aparte kleine hokken te plaatsen. Het is blijkbaar beter om ze in groepen van twee tot zeven te zetten. Koeien zijn dan ook kuddedieren. EFSA raadt een ruimte aan van ongeveer 20 vierkante meter met voldoende ligstro, waar de kalveren kunnen rusten en spelen. Ook zouden de

dieren meer vezels moeten binnenkrijgen via voeding, zoals hooi, en dit vanaf twee weken na de geboorte.

Eerdere internationale wetenschappelijke onderzoeken uit 2019 en 2020 spraken mekaar nog tegen of het nu goed of slecht is om pasgeboren kalveren direct te scheiden van de moeder. Het merendeel van deze studies bevestigde wel dat het zogen het risico op mastitis vermindert, doordat resterende melk in de uier wordt verwijderd door het zogende kalf. Ook bevat het speeksel van het kalf lysozymes, die de groei van bacteriën afremmen. Een latere scheiding veroorzaakt enerzijds wel een hogere acute stressreactie, maar anderzijds zorgt het voor beter sociaal gedrag bij de kalveren en kunnen ze beter omgaan met nieuwe situaties.

Een heleboel wetenschappelijke adviezen dus. Minister, ik heb voor u dan ook de volgende vragen: wat is uw standpunt tegenover de nieuwe aanbevelingen als we deze vergelijken met eerder wetenschappelijk onderzoek? Zult u in Vlaanderen de aanbevelingen van EFSA in de praktijk trachten om te zetten? Hoe zal dat verwezenlijkt worden? Bent u van plan om hierover in overleg te gaan met andere betrokken ministers, zoals bijvoorbeeld de minister van Landbouw? Hebt u er een idee van hoe Europa zal omgaan met deze nieuwe aanbevelingen? Wanneer mogen we de herziene Europese wetgeving verwachten?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Dank u.

U weet natuurlijk dat we de voorbije negen jaar getracht hebben om in Vlaanderen met de bevoegdheid Dierenwelzijn aan de slag te gaan, dat ter harte te nemen en daar, alleszins in eigen land, het voortouw te nemen, maar ook om op Europees niveau nieuwe regelgeving ten voordele van dierenwelzijn tot stand te brengen. In eigen land is dat aardig gelukt. Nu gaat dat hopelijk ook aardig lukken op Europees niveau.

Het is evident dat wij vanuit Vlaanderen de wetenschappelijke studies opvolgen. Het is inderdaad zo dat er, als het gaat over het scheiden van moeder en kalf, tot op heden nog altijd wel andere inzichten bestaan. Nu wordt aangeraden om het kalf voor minstens 24 uur bij de moeder te laten vooraleer de twee te scheiden. Er staat, denk ik, ook vermeld dat de band tussen kalf en moeder vanaf vier dagen na de geboorte tot stand komt. Dus wordt ook aangeraden om het kalf voor die dag te spenen en naar een groepshuisvesting met kalveren over te brengen. Het doel is om de scheidings- en isolatiestress bij kalveren te vermijden. EFSA vermeldt dat over het effect van de scheidingsstress bij de moeder wel nog bijkomend onderzoek is aangeraden.

We gaan nu in Vlaanderen met dat advies aan de slag. Maar we hebben daar niet op gewacht, we zijn met de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn al aan de slag gegaan met een werkgroep over het houden van kalveren. De raad had het opnemen van dit thema al voorzien in de planning van de huidige mandaatperiode. Het rapport van EFSA wordt nu gebruikt als basis voor de besprekingen. In deze werkgroep zetelen niet alleen wetenschappers, voor alle duidelijkheid, maar ook vertegenwoordigers van dierenrechtenorganisaties, dierenartsen, landbouworganisaties en de kalversector zelf. Het doel van de werkgroep is het welzijn van de kalveren in de kalverhouderij te verbeteren. De besprekingen vertrekken vanuit wetenschappelijke kennis en wetenschappelijke aanbevelingen, onder andere van EFSA. Ook andere factoren, zoals vanzelfsprekend economische omstandigheden, worden in de discussie meegenomen. Het advies van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn zal erg nuttig zijn voor de bepaling van een standpunt in de discussies die op Europees niveau gevoerd zullen worden.

De rapporten van EFSA over de andere diersoorten en andere thema's zoals transport zullen natuurlijk ook gebruikt worden in het kader van het formuleren van de

voorstellen door de Europese Commissie inzake dierenwelzijn. Verwacht wordt dat de Commissie haar voorstellen van regelgeving vanaf volgend jaar met de verschillende lidstaten zal bekijken, wat – zoals daarnet al gezegd – goed past in onze timing, namelijk het Europees voorzitterschap dat we vanaf 2024 opnemen, waarbinnen Vlaanderen ook een Europese top rond dierenwelzijn plant. Die verschillende voorstellen zullen we dan ook aan bod laten komen. Maar in aanloop daarnaartoe volgen nog heel wat consultaties, vanzelfsprekend ook met de collega's bevoegd voor landbouw. Dat blijft natuurlijk het eerste pijnpunt waarmee we geconfronteerd worden: de vermenging van de bevoegdheden Dierenwelzijn en Landbouw, zoals we dat in zowat alle landen, behalve in Vlaanderen, kennen, terwijl beide het best gescheiden zouden worden. Ook in dezen geldt: een perfecte timing. Ik hoop dat we ook in dit dossier vooruitgang kunnen boeken, niet alleen op Vlaams niveau, maar ook op Europees niveau.

De voorzitter: Mevrouw Almaci heeft het woord.

Meyrem Almaci (Groen): Dank u wel, minister.

Nogmaals, u richt zich op het moment van het Europees voorzitterschap, maar de Europese voedselautoriteit EFSA heeft eerder al adviezen gepubliceerd over het welzijn van varkens, over het welzijn van kippen, over het welzijn van legkippen – daar hebben we het net over gehad –, over het uitfasen van die kooisystemen, over de transportomstandigheden van vee en nu dus over het niet afzonderen van kalveren. Ondertussen worden er kalveren ingevoerd uit de melkvee-industrie van andere landen. Dat weten we. Het gaat over landen als Ierland, Litouwen et cetera. Dat gebeurt in Nederland, dat gebeurt in België, dat gebeurt in Vlaanderen. Dat gaat verder. Ondertussen is het systeem nog altijd zo dat kleine kalfjes vanaf dag één worden weggenomen. Ondertussen is het nog altijd zo dat de problematieken die in het advies staan in de praktijk nog niet worden ingevoerd.

De oproep tot moederzorg voor alle kalveren, de oproep tot het geschikt omgaan met kalveren en dus ook kijken naar hoe het gaat met de import van de restkalfjes uit de melkindustrie van andere landen, ik hoop dat we daarmee toch direct aan de slag gaan en met minister Brouns en de landbouw overleggen, zodat we ook al wat vooruitgang of best practices op tafel kunnen leggen in die Europese discussies, bij die Europese top. U zegt dat de timing van alles perfect is. Ik denk dat de timing van dit advies en van de eerdere adviezen van EFSA ook perfect is om nu al in actie te schieten in eigen land. Wij hoeven niet altijd te wachten, zoals ik daarnet ook al in mijn betoog probeerde te zeggen.

U hebt verwezen naar het advies van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn. Mijn vraag is concreet wanneer dat advies er komt. Als dat advies in dezelfde richting gaat als het advies van EFSA, bent u dan van plan om, samen met minister Brouns, bevoegd voor landbouw, direct te kijken welke stappen we nu al kunnen nemen voor de eigen landbouwsector, waarmee we in Europa dan ook de boer op zullen gaan en waarover we zullen zeggen dat wij het zo doen en heel graag zouden hebben dat Europa daarin volgt? Ik zou heel graag die timing geconcretiseerd zien. Dat is een vraag die ik wel eens vaker stel in het kader van dierenwelzijndossiers, maar ook hier is ze belangrijk. Is het de bedoeling om klaar te zijn voor het debat op het moment van het Europees voorzitterschap of is het de bedoeling om met het advies van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn meteen al stappen te nemen? Dat zou voor mij al heel veel verduidelijken. Ik hoop uiteraard het laatste, want bon, dit zijn heel duidelijke adviezen: daar kan men direct mee aan de slag.

Ik weet ook hoe dat gaat: men maakt een werkgroep en dan gaat men die adviezen concretiseren en zijn er overgangspremies, et cetera. Maar ik denk dat de beelden en de bezorgdheid die er bij de bevolking is en dierenwelzijnsaspecten zelf aantonen dat we op het punt staan dat we wel weten wat we moeten doen, maar de

vraag is wanneer we starten met het te doen. Mijn vraag is: Vlaanderen, wanneer komt dat advies van de raad er, en wanneer en op welke manier plannen wij dat zelf te concretiseren? Daarnaast juich ik elk overleg en elke stap die op Europees niveau genomen kan worden toe, maar laat het ene het andere niet tegenhouden.

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Minister, dank u wel. Ik ben uiteraard verheugd over uw antwoord. Ik wilde nog eventjes een zijsprongetje maken naar mogelijke productievoordelen inzake zogende kalveren. We zijn hier natuurlijk in de commissie Dierenwelzijn, maar dat kan toch een doorslaggevende factor zijn voor de veehouders. Tijdens de zoogperiode produceren de koeien wel minder verkoopbare melk, want de kalveren drinken uiteraard een deel van de melk op, maar de totale geproduceerde hoeveelheid melk over een langere periode ligt bij dat zogen niet lager. Ik denk dat dat heel belangrijke informatie om te weten is voor de landbouwers. De prijsverschillen tussen verse melk en melkvervangers kunnen ook mee in overweging worden genomen, kunnen mee worden berekend. Dat is toch geen onbelangrijk aspect voor de sector, denk ik. De omslag voor die sector is immers wel degelijk nodig.

Het is uiteraard heel belangrijk dat informatie als deze op het terrein geraakt, en daar stropt het natuurlijk vaak. Bedrijven zijn momenteel niet georganiseerd conform dit advies. Dat vraagt dus een aanpassing van de sector. We kunnen dat misschien ook eventueel stimuleren met wat ik proefprojecten zou kunnen noemen, of door goede praktijken onder de aandacht te brengen, zodat ook landbouwers op het terrein weten hoe ze dit op een goede manier in hun bedrijf kunnen organiseren.

Dit thema zal dus ook worden besproken tijdens het EU-voorzitterschap van België in de eerste helft van 2024. Ik denk dat dat opnieuw kadert in een veel breder debat rond dierenwelzijn in de landbouwbedrijven. Ik ben blij dat collega Almaci nu wel verwijst naar die Europese context, want dat is natuurlijk gewoon een realiteit.

Ondertussen staan we ook in Vlaanderen niet stil. De werkgroep van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn is aan de slag. De sector is betrokken, hoor ik. Ik zal deze vraag dus ook verder aankaarten bij de minister van Landbouw.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Het advies van EFSA druist in tegen de gangbare praktijk, alleszins tegen de opvatting bij heel veel veehouderijen waarbij men argumenteert dat het scheiden van koe en kalf kort na de geboorte de kans op de overdracht van pathogenen van koe op kalf zou verminderen, namelijk vanuit de redenering dat pasgeboren kalveren maar een beperkte immuniteit hebben en gevoelig zijn voor ziekten. Ook argumenteert men dat de band tussen koe en kalf bij vroeg scheiden niet wordt gevormd, waardoor de dieren minder stress ervaren wanneer ze worden weggenomen van de moeder. In dezen is het advies dan echter wel relevant, want men argumenteert dat die band pas na vier dagen zou ontstaan.

Wat de timing betreft van het advies van de werkgroep van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn: we hebben niet echt een deadline opgelegd. Ik verwacht wel dat dat dit jaar wordt opgeleverd. Er is vrij verkeer van goederen en diensten binnen de Europese Unie, dus ook voor kalveren. Dat is dus bij uitstek Europees gerelateerde materie. Collega Joosen heeft dat heel terecht aangegeven. Mevrouw Almaci heeft er ook naar verwezen. We kunnen op Vlaams vlak dus wel initiatieven nemen, maar dit is inderdaad een vrije Europese markt. Gelukkig zijn de afstanden niet groot. De kalveren komen niet van heel ver, maar ze komen inderdaad ook uit het buitenland. Een Europees initiatief is dus ook in dezen aangewezen, wat niet belet dat wij ook op Vlaams niveau trachten opnieuw een voortrekkersrol te spelen.

De voorzitter: Mevrouw Almaci heeft het woord.

Meyrem Almaci (Groen): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Ik onthoud dat we in 2023 een advies krijgen van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn. Dit is, zoals collega Joosen stelde, uiteraard ook een vraag voor minister Brouns, zowel de vorige als de huidige. We hebben een debat gehad over eendagshaantjes naar aanleiding van onze resolutie. Net zoals zij een gevolg zijn van de legkippenindustrie, zijn deze kalveren eigenlijk een bijproduct van de melkindustrie, maar dat betekent niet dat in beide gevallen het dierenwelzijn niet moet vooropstaan, boven winst, boven snelheid et cetera.

Dat die wetenschappelijke adviezen ons daarbij kunnen helpen, staat buiten kijf. Ik kijk dus uit naar het advies van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn. Hoe sneller dat dat er is, hoe makkelijker dat het maakt om het debat te kunnen uitwerken, ook met de sector, met concrete best practices en voorstellen. Dan heb je die twee adviezen. Dan kun je ook sneller vooruitgaan, en die snelle vooruitgang is toch iets waarnaar we allemaal samen moeten streven, denk ik.

Ik onthoud dus de datum en kijk uit naar het advies. Ik hoop in ieder geval dat we het advies veeleer in het vroeger najaar dan in het voorjaar van 2024 mogen verwachten, want dan rest ons niet veel tijd meer in deze legislatuur. Wat mij betreft, mogen we niet te veel tijd verliezen in dezen. Bedankt dus voor het concrete antwoord. Ik hoop ook dat we niet alleen de vragen kunnen stellen aan minister Brouns, maar ook dat achter de schermen in het overleg snel vooruitgang wordt geboekt.

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): De aanpassingen die nodig zijn in de bedrijven zelf, lijken mij absoluut haalbare aanpassingen om te voldoen aan het advies. Die lijken mij niet onoverkomelijk, maar de landbouwers moeten natuurlijk wel de kennis hebben om daarmee aan de slag te gaan. Ze moeten daarover beschikken, en dat is vaak toch een knelpunt. Ik kijk dus ook uit naar het advies van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.